

॥ श्री गङ्गा सहस्रनाम स्तोत्रम् ॥

अगस्त्य उवाच ।

विना स्नानेन गङ्गायां नृणां जन्म निरर्थकम् ।
उपायान्तरमस्त्यन्यद् येन स्नानफलं लभेत् ॥ १ ॥

अशक्तानां च पङ्गुनामालस्योपहतात्मनाम् ।
दूरदेशान्तरस्थानां गङ्गास्नानं कथं भवेत् ॥ २ ॥

दानं वाऽथ व्रतं वाथ मन्त्रः स्तोत्रं जपोऽथवा ।
तीर्थान्तराभिषेको वा देवतोपासनं तु वा ॥ ३ ॥

यद्यस्ति किञ्चित् षड्वक्त्रं गङ्गास्नानफलप्रदम् ।
विधानान्तरमात्रेण तद् वद प्रणताय मे ॥ ४ ॥

त्वत्तो न वेद स्कन्दान्यो गङ्गागर्भसमुद्भव ।
परं स्वर्गतरङ्गिण्यां महिमानं महामते ॥ ५ ॥

स्कन्द उवाच ।

सन्ति पुण्यजलानीह सरांसि सरितो मुने ।
स्थाने स्थाने च तीर्थानि जितात्माध्युषितानि च ॥ ६ ॥

दृष्टप्रत्ययकारीणि महामहिमभाञ्ज्यपि ।

परं स्वर्गतरङ्गिण्याः कोट्यंशोऽपि न तत्र वै ॥ ७ ॥

अनेनैवानुमानेन बुद्धयस्व कलशोद्भव ।

दध्रे गङ्गोत्तमाङ्गेन देवदेवेन शम्भुना ॥ ८ ॥

स्नानकालेऽन्यतीर्थेषु जप्यते जाह्नवी जनैः ।

विना विष्णुपदीं क्वान्यत् समर्थमघमोचने ॥ ९ ॥

गङ्गास्नानफलं ब्रह्मन् गङ्गायामेव लभ्यते ।

यथा द्राक्षाफलस्वादो द्राक्षायामेव नान्यतः ॥ १० ॥

अस्त्युपाय इह त्वेकः स्याद् येनाविकलं फलम् ।

स्नानस्य देवसरितो महागुह्यतमो मुने ॥ ११ ॥

शिवभक्ताय शान्ताय विष्णुभक्तिपराय च ।

श्रद्धालवे त्वास्तिकाय गर्भवासमुमुक्षवे ॥ १२ ॥

कथनीयं न चान्यस्य कस्यचित् केनचित् क्वचित् ।

इदं रहस्यं परमं महापातकनाशनम् ॥ १३ ॥

महाश्रेयस्करं पुण्यं मनोरथकरं परम् ।

द्युनदीप्रीतिजनकं शिवसन्तोषसंततिः ॥ १४ ॥

नाम्नां सहस्रं गङ्गायाः स्तवराजेषु शोभनम् ।
जप्यानां परमं जप्यं वेदोपनिषदां समम् ॥ १५ ॥
जपनीयं प्रयत्नेन मौनिना वाचकं विना ।
शुचिस्थानेषु शुचिना सुस्पष्टाक्षरमेव च ॥ १६ ॥

ध्यानम्

शैलेन्द्रादवतारिणी निजजले मज्जद्जनोत्तारिणी
पारावारविहारिणी भवभयश्रेणी समुत्सारिणी ।
शेषाहेरनुकारिणी हरशिरोवह्नीदलाकारिणी
काशीप्रान्तविहारिणी विजयते गङ्गा मनोहारिणी ॥

॥ ॐ नमो गङ्गादेव्यै ॥

स्कन्द उवाच ।

ओंकाररूपिण्यजराऽतुलाऽनन्ताऽमृतस्रवा ।

अत्युदाराऽभयाऽशोकाऽलकनन्दाऽमृताऽमला ॥ १७ ॥

अनाथवत्सलाऽमोघाऽपांयोनिरमृतप्रदा ।

अव्यक्तलक्षणाऽक्षोभ्याऽनवच्छिन्नाऽपराऽजिता ॥ १८ ॥

अनाथनाथाऽभीष्टार्थसिद्धिदाऽनङ्गवर्धिनी ।

अणिमादिगुणाऽधाराऽग्रगण्याऽलीकहारिणी ॥ १९ ॥

अचिन्त्यशक्तिरनघाऽद्भुतरूपाऽघहारिणी ।

अद्रिराजसुताऽष्टाङ्गयोगसिद्धिप्रदाऽच्युता ॥ २० ॥

अक्षुण्णशक्तिरसुदाऽनन्ततीर्थाऽमृतोदका ।

अनन्तमहिमाऽपाराऽनन्तसौख्यप्रदाऽन्नदा ॥ २१ ॥

अशेषदेवतामूर्तिरघोराऽमृतरूपिणी ।

अविद्याजालशमनी ह्यप्रतर्क्यगतिप्रदा ॥ २२ ॥

अशेषविघ्नसंहर्त्री त्वशेषगुणागुम्फिता ।

अज्ञानतिमिरज्योतिरनुग्रहपरायणा ॥ २३ ॥

अभिरामाऽनवद्याङ्ग्यनन्तसाराऽकलङ्किनी ।

आरोग्यदाऽऽनन्दवल्ली त्वापन्नातिविनाशिनी ॥ २४ ॥

आश्चर्यमूर्तिरायुष्या ह्याढ्याऽऽद्याऽऽप्राऽऽर्यसेविता ।

आप्यायिन्याप्तविद्यारव्या त्वानन्दाऽऽश्वासदायिनी ॥ २५ ॥

आलस्यघ्न्यापदां हन्त्री ह्यानन्दामृतवर्षिणी ।

इरावतीष्टदात्रीष्टा त्विष्टापूर्तफलप्रदा ॥ २६ ॥

इतिहासश्रुतीड्यार्था त्विहामुत्रशुभप्रदा ।

इज्याशीलसमिज्येष्ठा त्विन्द्रादिपरिवन्दिता ॥ २७ ॥

इलालङ्कारमालेद्धा त्विन्दिरारम्यमन्दिरा ।

इन्द्रेन्दिरादिसंसेव्या त्वीश्वरीश्वरवल्लभा ॥ २८ ॥

ईतिभीतिहरेड्या च त्वीडनीयचरित्रभृत् ।

उत्कृष्टशक्तिरुत्कृष्टोडुपमण्डलचारिणी ॥ २९ ॥

उदिताम्बरमागोस्त्रोरगलोकविहारिणी ।

उक्षोर्वरोत्पलोत्कुम्भा उपेन्द्रचरणद्रवा ॥ ३० ॥

उदन्वत्पूतिहेतुश्चोदारोत्साहप्रवर्धिनी ।

उद्वेगघ्न्युष्णशमनी ह्युष्णरश्मिसुताप्रिया ॥ ३१ ॥

उत्पत्तिस्थितिसंहारकारिण्युपरिचारिणी ।

ऊर्जं वहन्त्यूर्जधरोर्जावती चोर्मिमालिनी ॥ ३२ ॥

ऊर्ध्वरैतःप्रियोर्ध्वाध्वा ह्यूर्मिलोर्ध्वगतिप्रदा ।

ऋषिवृन्दस्तुतर्द्धिश्च ऋणत्रयविनाशिनी ॥ ३३ ॥

ऋतम्भरर्द्धिदात्री च ऋक्स्वरूपा ऋजुप्रिया ।

ऋक्षमार्गवहर्क्षार्चिर्ऋजुमार्गप्रदर्शिनी ॥ ३४ ॥

एधिताखिलधर्मार्था त्वेकैकामृतदायिनी ।

एधनीयस्वभावैज्या त्वेजिताशेषपातका ॥ ३५ ॥

ऐश्वर्यदैश्वर्यरूपा ह्यैतिह्यं ह्यैन्दवीद्युतिः ।

ओजस्विन्योषधीक्षेत्रमोजोदौदनदायिनी ॥ ३६ ॥

ओष्ठामृतौन्नत्यदात्री त्वौषधम्भवरोगिणाम् ।

ओदार्यचञ्चुरौपेन्द्री त्वौग्री ह्यौमेयरूपिणी ॥ ३७ ॥

अम्बराध्ववहाम्बष्ठाम्बरमालाम्बुजेक्षणा ।

अम्बिकाम्बुमहायोनिरन्धोदान्धकहारिणी ॥ ३८ ॥

अंशुमाला ह्यंशुमती त्वङ्गीकृतषडानना ।

अन्धतामिस्रहन्त्रयन्धुरञ्जना ह्यञ्जनावती ॥ ३९ ॥

कल्याणकारिणी काम्या कमलोत्पलगन्धिनी ।
 कुमुद्वती कमलिनी कान्तिः कल्पितदायिनी ॥ ४० ॥
 काञ्चनाक्षी कामधेनुः कीर्तिकृत् क्लेशनाशिनी ।
 क्रतुश्रेष्ठा क्रतुफला कर्मबन्धविभेदिनी ॥ ४१ ॥
 कमलाक्षी क्रमहरा कृशानुतपनद्युतिः ।
 करुणार्द्रा च कल्याणी कलिकल्मषनाशिनी ॥ ४२ ॥
 कामरूपा क्रियाशक्तिः कमलोत्पलमालिनी ।
 कूटस्था करुणा कान्ता कूर्मयाना कलावती ॥ ४३ ॥
 कमला कल्पलतिका काली कलुषवैरिणी ।
 कमनीयजला कम्प्रा कपर्दिसुकपर्दगा ॥ ४४ ॥
 कालकूटप्रशमनी कदम्बकुसुमप्रिया ।
 कालिन्दी केलिललिता कलकल्लोलमालिका ॥ ४५ ॥
 क्रान्तलोकत्रया कण्डूः कण्डूतनयवत्सला ।
 खड्गिणी खड्गधाराभा खगा खण्डेन्दुधारिणी ॥ ४६ ॥
 खेखेलगामिनी खस्था खण्डेन्दुतिलकप्रिया ।
 खेचरी खेचरीवन्द्या ख्यातिः ख्यातिप्रदायिनी ॥ ४७ ॥

खण्डितप्रणताघौघा खलबुद्धिविनाशिनी ।
 खातैनः कन्दसन्दोहा खड्गखट्वाङ्गखेदिनी ॥ ४८ ॥
 खरसन्तापशमनी खनिः पीयूषपाथसाम् ।
 गङ्गा गन्धवती गौरी गन्धर्वनगरप्रिया ॥ ४९ ॥
 गम्भीराङ्गी गुणमयी गतातङ्का गतिप्रिया ।
 गणनाथाम्बिका गीता गद्यपद्यपरिष्टुता ॥ ५० ॥
 गान्धारी गर्भशमनी गतिभ्रष्टगतिप्रदा ।
 गोमती गुह्यविद्या गौर्गोप्त्री गगनगामिनी ॥ ५१ ॥
 गोत्रप्रवर्धिनी गुण्या गुणातीता गुणाग्रणीः ।
 गुहाम्बिका गिरिसुता गोविन्दाङ्घ्रिसमुद्भवा ॥ ५२ ॥
 गुणनीयचरित्रा च गायत्री गिरिशप्रिया ।
 गूढरूपा गुणवती गुर्वी गौरववर्धिनी ॥ ५३ ॥
 ग्रहपीडाहरा गुन्द्रा गरुधी गानवत्सला ।
 घर्महन्त्री घृतवती घृततुष्टिप्रदायिनी ॥ ५४ ॥
 घण्टारवप्रिया घोराघौघविध्वंसकारिणी ।
 घ्राणतुष्टिकरी घोषा घनानन्दा घनप्रिया ॥ ५५ ॥

घातुका घूर्णितजला घृष्टपातकसंततिः ।

घटकोटिप्रपीतापा घटिताशेषमङ्गला ॥ ५६ ॥

घृणावती घृणनिधिर्घस्मरा घूकनादिनी ।

घुसृणापिञ्जरतनुर्घर्घरा घर्घरस्वना ॥ ५७ ॥

चन्द्रिका चन्द्रकान्ताम्बुश्चञ्चदापा चलद्युतिः ।

चिन्मयी चितिरूपा च चन्द्रायुतशतानना ॥ ५८ ॥

चाम्पेयलोचना चारुश्रार्वाङ्गी चारुगामिनी ।

चार्या चारित्रनिलया चित्रकृच्चित्ररूपिणी ॥ ५९ ॥

चम्पूश्चन्दनशुच्यम्बुश्चर्चनीया चिरस्थिरा ।

चारुचम्पकमालाढ्या चमिताशेषदुष्कृता ॥ ६० ॥

चिदाकाशवहा चिन्त्या चञ्चामरवीजिता ।

चोरिताशेषवृजिना चरिताशेषमण्डला ॥ ६१ ॥

छेदिताखिलपापौघा छद्मघ्नी छलहारिणी ।

छन्नत्रिविष्टपतला छोटिताशेषबन्धना ॥ ६२ ॥

छुरितामृतधारौघा छिन्नैनाश्छन्दगामिनी ।

छत्रीकृतमरालौघा छटीकृतनिजामृता ॥ ६३ ॥

जाह्नवी ज्या जगन्माता जप्या जङ्घालवीचिका ।
जया जनार्दनप्रीता जुषणीया जगद्धिता ॥ ६४ ॥

जीवनं जीवनप्राणा जगज्ज्येष्ठा जगन्मयी ।
जीवजीवातुलतिका जन्मिजन्मनिबर्हिणी ॥ ६५ ॥

जाड्यविध्वंसनकरी जगद्योनिर्जलाविला ।
जगदानन्दजननी जलजा जलजेक्षणा ॥ ६६ ॥

जनलोचनपीयूषा जटातटविहारिणी ।
जयन्ती जञ्जपूकघ्नी जनितज्ञानविग्रहा ॥ ६७ ॥

भल्लरीवाद्यकुशला भलज्भालजलावृता ।
भिरटीशवन्द्या भङ्कारकारिणी भर्भरावती ॥ ६८ ॥

टीकिताशेषपाताला टङ्किकैनोद्रिपाटने ।
टङ्कारनृत्यत्कल्लोला टीकनीयमहातटा ॥ ६९ ॥

डम्बरप्रवहा डीनराजहंसकुलाकुला ।
डमड्डमरुहस्ता च डामरोक्तमहाण्डका ॥ ७० ॥

डौकिताशेषनिर्वाणा ढक्कानादचलज्जला ।
दुण्डुविघ्नेशजननी ढण्डुण्डुणितपातका ॥ ७१ ॥

तर्पणी तीर्थतीर्था च त्रिपथा त्रिदशेश्वरी ।
 त्रिलोकगोप्त्री तोयेशी त्रैलोक्यपरिवन्दिता ॥ ७२ ॥
 तापत्रितयसंहर्त्री तेजोबलविवर्धिनी ।
 त्रिलक्ष्या तारणी तारा तारापतिकरार्चिता ॥ ७३ ॥
 त्रैलोक्यपावनी पुण्या तुष्टिदा तुष्टिरूपिणी ।
 तृष्णाछेत्री तीर्थमाता त्रिविक्रमपदोद्भवा ॥ ७४ ॥
 तपोमयी तपोरूपा तपःस्तोमफलप्रदा ।
 त्रैलोक्यव्यापिनी तृप्तिस्तृप्तिकृत्तत्त्वरूपिणी ॥ ७५ ॥
 त्रैलोक्यसुन्दरी तुर्या तुर्यातीतपदप्रदा ।
 त्रैलोक्यलक्ष्मीस्त्रिपदी तथ्या तिमिरचन्द्रिका ॥ ७६ ॥
 तेजोगर्भा तपःसारा त्रिपुरारिशिरोगृहा ।
 त्रयीस्वरूपिणी तन्वी तपनाङ्गजभीतिनुत् ॥ ७७ ॥
 तरिस्तरणिजामित्रं तर्पिताशेषपूर्वजा ।
 तुलाविरहिता तीव्रपापतूलतनूनपात् ॥ ७८ ॥
 दारिद्र्यदमनी दक्षा दुष्प्रेक्षा दिव्यमण्डना ।
 दीक्षावती दुरावाप्या द्राक्षामधुरवारिभृत् ॥ ७९ ॥

दर्शितानेककुतुका दुष्टदुर्जयदुःखहत् ।
 दैन्यहृद्दुरितघ्नी च दानवारिपदाञ्जजा ॥ ८० ॥
 दन्दशूकविषघ्नी च दारिताघौघसंततिः ।
 द्रुता देवद्रुमच्छन्ना दुर्वाराघविघातिनी ॥ ८१ ॥
 दमग्राह्या देवमाता देवलोकप्रदर्शिनी ।
 देवदेवप्रिया देवी दिक्पालपददायिनी ॥ ८२ ॥
 दीर्घायुः कारिणी दीर्घा दोग्ध्री दूषणवर्जिता ।
 दुग्धाम्बुवाहिनी दोह्या दिव्या दिव्यगतिप्रदा ॥ ८३ ॥
 द्युनदी दीनशरणं देहिदेहनिवारिणी ।
 द्राघीयसी दाघहन्त्री दितपातकसंततिः ॥ ८४ ॥
 दूरदेशान्तरचरी दुर्गमा देववल्लभा ।
 दुर्वृत्तघ्नी दुर्विगाह्या दयाधारा दयावती ॥ ८५ ॥
 दुरासदा दानशीला द्राविणी द्रुहिणस्तुता ।
 दैत्यदानवसंशुद्धिकर्त्री दुर्बुद्धिहारिणी ॥ ८६ ॥
 दानसारा दयासारा द्यावाभूमिविगाहिनी ।
 दृष्टादृष्टफलप्राप्तिर्देवतावृन्दवन्दिता ॥ ८७ ॥

दीर्घव्रता दीर्घदृष्टिर्दीप्ततोया दुरालभा ।

दण्डयित्री दण्डनीतिर्दुष्टदण्डधरार्चिता ॥ ८८ ॥

दुरोदरघ्नी दावार्चिर्द्रवद्वयैकशेवधिः ।

दीनसंतापशमनी दात्री दवथुवैरिणी ॥ ८९ ॥

दरीविदारणपरा दान्ता दान्तजनप्रिया ।

दारिताद्रितटा दुर्गा दुर्गारण्यप्रचारिणी ॥ ९० ॥

धर्मद्रवा धर्मधुरा धेनुधीरा धृतिध्रुवा ।

धेनुदानफलस्पर्शा धर्मकामार्थमोक्षदा ॥ ९१ ॥

धर्मोर्मिवाहिनी धुर्या धात्री धात्रीविभूषणम् ।

धर्मिणी धर्मशीला च धन्विकोटिकृतावना ॥ ९२ ॥

ध्यातृपापहरा ध्येया धावनी धूतकल्मषा ।

धर्मधारा धर्मसारा धनदा धनवर्धिनी ॥ ९३ ॥

धर्माधर्मगुणच्छेत्री धत्तूरकुसुमप्रिया ।

धर्मेशी धर्मशास्त्रज्ञा धनधान्यसमृद्धिकृत् ॥ ९४ ॥

धर्मलभ्या धर्मजला धर्मप्रसवधर्मिणी ।

ध्यानगम्यस्वरूपा च धरणी धातृपूजिता ॥ ९५ ॥

धूर्धूर्जटिजटासंस्था धन्या धीर्धारणावती ।
नन्दा निर्वाणजननी नन्दिनी नुन्नपातका ॥ ९६ ॥

निषिद्धविघ्ननिचया निजानन्दप्रकाशिनी ।
नभोज्जणचरी नूतिर्नम्या नारायणी नुता ॥ ९७ ॥

निर्मला निर्मलारख्याना नाशिनी तापसंपदाम् ।
नियता नित्यसुखदा नानाश्चर्यमहानिधिः ॥ ९८ ॥

नदी नदसरोमाता नायिका नाकदीर्घिका ।
नष्टोद्धरणधीरा च नन्दना नन्ददायिनी ॥ ९९ ॥

निर्णिक्ताशेषभुवना निःसङ्गा निरुपद्रवा ।
निरालम्बा निष्प्रपञ्चा निर्णाशितमहामला ॥ १०० ॥

निर्मलज्ञानजननी निःशेषप्राणितापहृत् ।
नित्योत्सवा नित्यतृप्ता नमस्कार्या निरञ्जना ॥ १०१ ॥

निष्ठावती निरातङ्का निर्लेपा निश्चलात्मिका ।
निरवद्या निरीहा च नीललोहितमूर्धगा ॥ १०२ ॥

नन्दिभृङ्गिगणस्तुत्या नागा नन्दा नगात्मजा ।
निष्प्रत्यूहा नाकनदी निरयार्णवदीर्घनौः ॥ १०३ ॥

पुण्यप्रदा पुण्यगर्भा पुण्या पुण्यतरङ्गिणी ।
 पृथुः पृथुफला पूर्णा प्रणतार्तिप्रभञ्जनी ॥ १०४ ॥
 प्राणदा प्राणिजननी प्राणेशी प्राणरूपिणी ।
 पद्मालया पराशक्तिः पुरजित्परमप्रिया ॥ १०५ ॥
 परा परफलप्राप्तिः पावनी च पयस्विनी ।
 परानन्दा प्रकृष्टार्था प्रतिष्ठा पालनी परा ॥ १०६ ॥
 पुराणपठिता प्रीता प्रणवाक्षररूपिणी ।
 पार्वती प्रेमसम्पन्ना पशुपाशविमोचनी ॥ १०७ ॥
 परमात्मस्वरूपा च परब्रह्मप्रकाशिनी ।
 परमानन्दनिष्पन्दा प्रायश्चित्तस्वरूपिणी ॥ १०८ ॥
 पानीयरूपनिर्वाणा परित्राणपरायणा ।
 पापेन्धनदवज्वाला पापारिः पापनामनुत् ॥ १०९ ॥
 परमैश्वर्यजननी प्रज्ञा प्राज्ञा परापरा ।
 प्रत्यक्षलक्ष्मीः पद्माक्षी परव्योमामृतस्रवा ॥ ११० ॥
 प्रसन्नरूपा प्रणिधिः पूता प्रत्यक्षदेवता ।
 पिनाकिपरमप्रीता परमेष्ठिकमण्डलुः ॥ १११ ॥

पद्मनाभपदाघ्येण प्रसूता पद्ममालिनी ।

परद्धिदा पुष्टिकरी पथ्या पूर्तिः प्रभावती ॥ ११२ ॥

पुनाना पीतगर्भघ्नी पापपर्वतनाशिनी ।

फलिनी फलहस्ता च फुल्लाम्बुजविलोचना ॥ ११३ ॥

फालितैनोमहाक्षेत्रा फणिलोकविभूषणम् ।

फेनच्छलप्रणुन्नैनाः फुल्लकैरवगन्धिनी ॥ ११४ ॥

फेनिलाच्छाम्बुधाराभा फडुच्चाटितपातका ।

फाणितस्वादुसलिला फाण्टपथ्यजलाविला ॥ ११५ ॥

विश्वमाता च विश्वेशी विश्वा विश्वेश्वरप्रिया ।

ब्रह्मण्या ब्रह्मकृद् ब्राह्मी ब्रह्मिष्ठा विमलोदका ॥ ११६ ॥

विभावरी च विरजा विक्रान्तानेकविष्टपा ।

विश्वमित्रं विष्णुपदी वैष्णवी वैष्णवप्रिया ॥ ११७ ॥

विरूपाक्षप्रियकरी विभूतिर्विश्वतोमुखी ।

विपाशा वैबुधी वेद्या वेदाक्षररसस्रवा ॥ ११८ ॥

विद्या वेगवती वन्द्या बृंहणी ब्रह्मवादिनी ।

वरदा विप्रकृष्टा च वरिष्ठा च विशोधनी ॥ ११९ ॥

विद्याधरी विशोका च वयोवृन्दनिषेविता ।
 बहूदका बलवती व्योमस्था विबुधप्रिया ॥ १२० ॥
 वाणी वेदवती वित्ता ब्रह्मविद्यातरङ्गिणी ।
 ब्रह्माण्डकोटिव्याप्ताम्बुर्ब्रह्महत्यापहारिणी ॥ १२१ ॥
 ब्रह्मेशविष्णुरूपा च बुद्धिर्विभववर्धिनी ।
 विलासिसुखदा वैश्या व्यापिनी च वृषारणिः ॥ १२२ ॥
 वृषाङ्कमौलिनिलया विपन्नार्तिप्रभञ्जनी ।
 विनीता विनता ब्रध्नतनया विनयान्विता ॥ १२३ ॥
 विपञ्ची वाद्यकुशला वेणुश्रुतिविचक्षणा ।
 वर्चस्करी बलकरी बलोन्मूलितकल्मषा ॥ १२४ ॥
 विपाप्मा विगतातङ्का विकल्पपरिवर्जिता ।
 वृष्टिकर्त्री वृष्टिजला विधिर्विच्छिन्नबन्धना ॥ १२५ ॥
 व्रतरूपा वित्तरूपा बहुविघ्नविनाशकृत् ।
 वसुधारा वसुमती विचित्राङ्गी विभावसुः ॥ १२६ ॥
 विजया विश्वबीजं च वामदेवी वरप्रदा ।
 वृषाश्रिता विषघ्नी च विज्ञानोर्म्यशुमालिनी ॥ १२७ ॥

भव्या भोगवती भद्रा भवानी भूतभाविनी ।
 भूतधात्री भयहरा भक्तदारिद्र्यघातिनी ॥ १२८ ॥
 भुक्तिमुक्तिप्रदा भेशी भक्तस्वर्गापवर्गदा ।
 भागीरथी भानुमती भाग्यं भोगवती भृतिः ॥ १२९ ॥
 भवप्रिया भवद्वेष्टी भूतिदा भूतिभूषणा ।
 भाललोचनभावज्ञा भूतभव्यभवत्प्रभुः ॥ १३० ॥
 भ्रान्तिज्ञानप्रशमनी भिन्नब्रह्माण्डमण्डपा ।
 भूरिदा भक्तिसुलभा भाग्यवदृष्टिगोचरी ॥ १३१ ॥
 भञ्जितोपप्लवकुला भक्ष्यभोज्यसुखप्रदा ।
 भिक्षणीया भिक्षुमाता भावा भावस्वरूपिणी ॥ १३२ ॥
 मन्दाकिनी महानन्दा माता मुक्तिरङ्गिणी ।
 महोदया मधुमती महापुण्या मुदाकरी ॥ १३३ ॥
 मुनिस्तुता मोहहन्त्री महातीर्था मधुस्रवा ।
 माधवी मानिनी मान्या मनोरथपथातिगा ॥ १३४ ॥
 मोक्षदा मतिदा मुख्या महाभाग्यजनाश्रिता ।
 महावेगवती मेध्या महा महिमभूषणा ॥ १३५ ॥

महाप्रभावा महती मीनचञ्चललोचना ।

महाकारुण्यसम्पूर्णा महर्द्धिश्च महोत्पला ॥ १३६ ॥

मूर्तिमन्मुक्तिरमणी मणिमाणिक्यभूषणा ।

मुक्ताकलापनेपथ्या मनोनयननन्दिनी ॥ १३७ ॥

महापातकराशिघ्नी महादेवार्धहारिणी ।

महोर्मिमालिनी मुक्ता महादेवी मनोन्मनी ॥ १३८ ॥

महापुण्योदयप्राप्या मायातिमिरचन्द्रिका ।

महाविद्या महामाया महामेधा महौषधम् ॥ १३९ ॥

मालाधरी महोपाया महोरगविभूषणा ।

महामोहप्रशमनी महामङ्गलमङ्गलम् ॥ १४० ॥

मार्तण्डमण्डलचरी महालक्ष्मीर्मदोज्ज्विता ।

यशस्विनी यशोदा च योग्या युक्तात्मसेविता ॥ १४१ ॥

योगसिद्धिप्रदा याज्या यज्ञेशपरिपूरिता ।

यज्ञेशी यज्ञफलदा यजनीया यशस्करी ॥ १४२ ॥

यमिसेव्या योगयोनियोङ्गिनी युक्तबुद्धिदा ।

योगज्ञानप्रदा युक्ता यमाद्यष्टाङ्गयोगयुक् ॥ १४३ ॥

यन्त्रिताघौघसञ्चारा यमलोकनिवारिणी ।

यातायातप्रशमनी यातनानामकृन्तनी ॥ १४४ ॥

यामिनीशहिमाच्छोदा युगधर्मविवर्जिता ।

रेवती रतिकृद् रम्या रत्नगर्भा रमा रतिः ॥ १४५ ॥

रत्नाकरप्रेमपात्रं रसज्ञा रसरूपिणी ।

रत्नप्रासादगर्भा च रमणीयतरङ्गिणी ॥ १४६ ॥

रत्नार्ची रुद्ररमणी रागद्वेषविनाशिनी ।

रमा रामा रम्यरूपा रोगिजीवातुरूपिणी ॥ १४७ ॥

रुचिकृद् रोचनी रम्या रुचिरा रोगहारिणी ।

राजहंसा रत्नवती राजत्कल्लोलराजिका ॥ १४८ ॥

रामणीयकरेखा च रुजारी रोगरोषिणी ।

राका रङ्गार्तिशमनी रम्या रोलम्बराविणी ॥ १४९ ॥

रागिणी रञ्जितशिवा रूपलावण्यशेवधिः ।

लोकप्रसूर्लोकवन्द्या लोलत्कल्लोलमालिनी ॥ १५० ॥

लीलावती लोकभूमिलोकलोचनचन्द्रिका ।

लेखस्रवन्ती लटभा लघुवेगा लघुत्वहृत् ॥ १५१ ॥

लास्यत्तरङ्गहस्ता च ललिता लयभङ्गिणा ।
 लोकबन्धुलोकधात्री लोकोत्तरगुणोर्जिता ॥ १५२ ॥
 लोकत्रयहिता लोका लक्ष्मीर्लक्षणलक्षिता ।
 लीला लक्षितनिर्वाणा लावण्यामृतवर्षिणी ॥ १५३ ॥
 वैश्वानरी वासवेड्या वन्ध्यत्वपरिहारिणी ।
 वासुदेवाङ्घ्रिरेणुघ्नी वज्रिवज्रनिवारिणी ॥ १५४ ॥
 शुभावती शुभफला शान्तिः शंतनुवल्लभा ।
 शूलिनी शैशववयाः शीतलामृतवाहिनी ॥ १५५ ॥
 शोभावती शीलवती शोषिताशेषकिल्बिषा ।
 शरण्या शिवदा शिष्टा शरजन्मप्रसूःशिवा ॥ १५६ ॥
 शक्तिः शशाङ्कविमला शमनस्वसृसम्मता ।
 शमा शमनमार्गघ्नी शितिकण्ठमहाप्रिया ॥ १५७ ॥
 शुचिः शुचिकरी शेषा शेषशायिपदोद्भवा ।
 श्रीनिवासश्रुतिः श्रद्धा श्रीमती श्रीः शुभव्रता ॥ १५८ ॥
 शुद्धविद्या शुभावर्ता श्रुतानन्दा श्रुतिस्तुतिः ।
 शिवेतरघ्नी शबरी शाम्बरीरूपधारिणी ॥ १५९ ॥

शमशानशोधनी शान्ता शश्वच्छतधृतिस्तुता ।

शालिनी शालिशोभाढ्या शिखिवाहनगर्भभृत् ॥ १६० ॥

शंसनीयचरित्रा च शातिताशेषपातका ।

षड्गुणैश्वर्यसम्पन्ना षडङ्गश्रुतिरूपिणी ॥ १६१ ॥

षण्ढताहारिसलिला स्त्यायन्नदनदीशता ।

सरिद्वरा च सुरसा सुप्रभा सुरदीर्घिका ॥ १६२ ॥

स्वः सिन्धुः सर्वदुःखघ्नी सर्वव्याधिमहौषधम् ।

सेव्या सिद्धिः सती सूक्तिः स्कन्दसूश्च सरस्वती ॥ १६३ ॥

सम्पत्तरङ्गिणी स्तुत्या स्थाणुमौलिकृतालया ।

स्थैर्यदा सुभगा सौख्या स्त्रीषुसौभाग्यदायिनी ॥ १६४ ॥

स्वर्गानिःश्रेणिका सूक्ष्मा स्वधा स्वाहा सुधाजला ।

समुद्ररूपिणी स्वर्ग्या सर्वपातकवैरिणी ॥ १६५ ॥

स्मृताघहारिणी सीता संसाराब्धितरणिडका ।

सौभाग्यसुन्दरी सन्ध्या सर्वसारसमन्विता ॥ १६६ ॥

हरप्रिया हृषीकेशी हंसरूपा हिरण्मयी ।

हताघसङ्घा हितकृद्धेला हेलाघगर्वहृत् ॥ १६७ ॥

क्षेमदा क्षालिताघौघा क्षुद्रविद्राविणी क्षमा ।

इति नामसहस्रं हि गङ्गायाः कलशोद्भव ।
 कीर्तयित्वा नरः सम्यग्गङ्गास्नानफलं लभेत् ॥ १६८ ॥
 सर्वपापप्रशमनं सर्वविघ्नविनाशनम् ।
 सर्वस्तोत्रजपाच्छ्रेष्ठं सर्वपावनपावनम् ॥ १६९ ॥
 श्रद्धयाभीष्टफलदं चतुर्वर्गसमृद्धिकृत् ।
 सकृज्जपादवाप्नोति ह्येकक्रतुफलं मुने ॥ १७० ॥
 सर्वतीर्थेषु यः स्नातः सर्वयज्ञेषु दीक्षितः ।
 तस्य यत्फलमुद्दिष्टं त्रिकालपठनाच्च तत् ॥ १७१ ॥
 सर्वव्रतेषु यत्पुण्यं सम्यक्कीर्णेषु वाडव ।
 तत्फलं समवाप्नोति त्रिसन्ध्यं नियतः पठन् ॥ १७२ ॥
 स्नानकाले पठेद्यस्तु यत्र कुत्र जलाशये ।
 तत्र सन्निहिता नूनं गङ्गा त्रिपथगा मुने ॥ १७३ ॥
 श्रेयोर्थी लभते श्रेयो धनार्थी लभते धनम् ।
 कामी कामानवाप्नोति मोक्षार्थी मोक्षमाप्नुयात् ॥ १७४ ॥
 वर्षं त्रिकालपठनाच्छ्रद्धया शुचिमानसः ।
 ऋतुकालाभिगमनादपुत्रः पुत्रवान् भवेत् ॥ १७५ ॥

नाकालमरणं तस्य नाग्निचोराहिसाध्वसम् ।
नाम्नां सहस्रं गङ्गाया यो जपेच्छ्रद्धया मुने ॥ १७६ ॥
गङ्गानामसहस्रं तु जप्त्वा ग्रामान्तरं व्रजेत् ।
कार्यसिद्धिमवाप्नोति निर्विघ्नो गेहमाविशेत् ॥ १७७ ॥
तिथिवारर्क्षयोगानां न दोषः प्रभवेत्तदा ।
यदा जप्त्वा व्रजेदेतत् स्तोत्रं ग्रामान्तरं नरः ॥ १७८ ॥
आयुरारोग्यजननं सर्वोपद्रवनाशनम् ।
सर्वसिद्धिकरं पुंसां गङ्गानामसहस्रकम् ॥ १७९ ॥
जन्मान्तरसहस्रेषु यत्पापं सम्यगर्जितम् ।
गङ्गानामसहस्रस्य जपनात्तत्क्षयं व्रजेत् ॥ १८० ॥
ब्रह्मघ्नो मद्यपः स्वर्णस्तेयी च गुरुतल्पगः ।
तत्संयोगी भ्रूणहन्ता मातृहा पितृहा मुने ॥ १८१ ॥
विश्वासघाती गरदः कृतघ्नो मित्रघातकः ।
अग्निदो गोवधकरो गुरुद्रव्यापहारकः ॥ १८२ ॥
महापातकयुक्तोऽपि संयुक्तोऽप्युपपातकैः ।
मुच्यते श्रद्धया जप्त्वा गङ्गानामसहस्रकम् ॥ १८३ ॥

आधिव्याधिपरिक्षिप्तो घोरतापपरिप्लुतः ।
 मुच्यते सर्वदुःखेभ्यः स्तवस्यास्यानुकीर्तनात् ॥ १८४ ॥
 संवत्सरेण युक्तात्मा पठन् भक्तिपरायणः ।
 अभीप्सितां लभेत्सिद्धिं सर्वैः पापैः प्रमुच्यते ॥ १८५ ॥
 संशयाविष्टचित्तस्य धर्मविद्वेषिणोऽपि च ।
 दाम्भिकस्यापि हिंस्रस्य चेतो धर्मपरं भवेत् ॥ १८६ ॥
 वर्णाश्रमपथीनस्तु कामक्रोधविवर्जितः ।
 यत्फलं लभते ज्ञानी तदाप्नोत्यस्य कीर्तनात् ॥ १८७ ॥
 गायत्र्ययुतजप्येन यत्फलं समुपार्जितम् ।
 सकृत्पठनतः सम्यक् तदशेषमवाप्नुयात् ॥ १८८ ॥
 गां दत्त्वा वेदविदुषे यत्फलं लभते कृती ।
 तत्पुण्यं सम्यगाख्यातं स्तवराजसकृज्जपात् ॥ १८९ ॥
 गुरुशुश्रूषणं कुर्वन् यावज्जीवं नरोत्तमः ।
 यत्पुण्यमर्जयेत्तद्भागवर्षं त्रिषवणं जपन् ॥ १९० ॥
 वेदपारायणात्पुण्यं यदत्र परिपठ्यते ।
 तत्षणमासेन लभते त्रिसन्ध्यं परिकीर्तनात् ॥ १९१ ॥

गङ्गायाः स्तवराजस्य प्रत्यहं परिशीलनात् ।
शिवभक्तिमवाप्नोति विष्णुभक्तोऽथवा भवेत् ॥ १९२ ॥

यः कीर्तयेदनुदिनं गङ्गानामसहस्रकम् ।
तत्समीपे सहचरी गङ्गादेवी सदा भवेत् ॥ १९३ ॥

सर्वत्र पूज्यो भवति सर्वत्र विजयी भवेत् ।
सर्वत्र सुखमाप्नोति जाह्नवीस्तोत्रपाठतः ॥ १९४ ॥

सदाचारी स विज्ञेयः स शुचिस्तु सदैव हि ।
कृतसर्वसुरार्चः स कीर्तयेद्य इमां स्तुतिम् ॥ १९५ ॥

तस्मिंस्तृप्ते भवेत् तृप्ता जाह्नवी नात्र संशयः ।
तस्मात्सर्वप्रयत्नेन गङ्गाभक्तं समर्चयेत् ॥ १९६ ॥

स्तवराजमिमं गाङ्गं शृणुयाद्यश्च वै पठेत् ।
श्रावयेदथ तद्भक्तान् दम्भलोभविवर्जितः ॥ १९७ ॥

मुच्यते त्रिविधैः पापैर्मनोवाक्कायसम्भवैः ।
क्षणान्निष्पापतामेति पितृणां च प्रियो भवेत् ॥ १९८ ॥

सर्वदेवप्रियश्चापि सर्वाधिगणसम्मतः ।
अन्ते विमानमारुह्य दिव्यस्त्रीशतसंवृतः ॥ १९९ ॥

दिव्याभरणसम्पन्नो दिव्यभोगसमन्वितः ।

नन्दनादिवने स्वैरं देववत्स प्रमोदते ॥ २०० ॥

भुज्यमानेषु विप्रेषु श्राद्धकाले विशेषतः ।

जपन्निदं महास्तोत्रं पितृणां तृप्तिकारकम् ॥ २०१ ॥

यावन्ति तत्र सिक्थानि यावन्तोऽम्बुकणाः स्थिताः ।

तावन्त्येव हि वर्षाणि मोदन्ते स्वपितामहाः ॥ २०२ ॥

यथा प्रीणन्ति पितरो गङ्गायां पिण्डदानतः ।

तथैव तृप्नुयुः श्राद्धे स्तवस्यास्यानुसंश्रवात् ॥ २०३ ॥

एतत्स्तोत्रं गृहे यस्य लिखितं परिपूज्यते ।

तत्र पापभयं नास्ति शुचि तद्भवनं सदा ॥ २०४ ॥

अगस्ते किं बहूक्तेन शृणु मे निश्चितं वचः ।

संशयो नात्र कर्तव्यः संदेग्धरि फलं नहि ॥ २०५ ॥

यावन्ति मर्त्ये स्तोत्राणि मन्त्रजालान्यनेकशः ।

तावन्ति स्तवराजस्य गाङ्गेयस्य समानि न ॥ २०६ ॥

यावज्जन्म जपेद्यस्तु नाम्नामेतत्सहस्रकम् ।

स कीकटेष्वपि मृतो न पुनर्गर्भमाविशेत् ॥ २०७ ॥

नित्यं नियमवानेतद्यो जपेत्स्तोत्रमुत्तमम् ।
अन्यत्रापि विपन्नः स गङ्गातीरे मृतो भवेत् ॥ २०८ ॥

एतत्स्तोत्रवरं रम्यं पुरा प्रोक्तं पिनाकिना ।
विष्णावे निजभक्ताय मुक्तिबीजाक्षरास्पदम् ॥ २०९ ॥

गङ्गास्नानप्रतिनिधिः स्तोत्रमेतन्मयेरितम् ।
सिस्त्रासुर्जाह्ववीं तस्मादेतत्स्तोत्रं जपेत्सुधीः ॥ २१० ॥

॥ इति श्रीस्कन्दमहापुराणे एकाशीतिसाहस्र्यां
संहितायां चतुर्थे काशीखण्डे पूर्वार्धे
गङ्गासहस्रनामकथनं नामैकोनत्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥